

Energistyrelsen

Sendt til kfe@ens.dk med kopi til jsju@ens.dk
journalnummer 2020-5896.

15. januar 2021

Dansk Skovforenings høringsvar til bæredygtighedsbekendtgørelsen og tilhørende håndbog - journalnummer 2020-5896.

Dansk Skovforening takker for muligheden for at kommentere på bekendtgørelse om bæredygtighed og reduktion af drivhusgasemissioner for biomassebrændsler og flydende biobrændsler til energiformål m.v. (bæredygtighedsbekendtgørelsen) og bekendtgørelse om Håndbog om opfyldelse af bæredygtighedskrav og krav til reduktion af drivhusgasemissioner for biomassebrændsler til energiformål (Håndbog 2021).

Overordnet set finder Dansk Skovforening det stadig forkert, at der indføres bæredygtighedskrav baseret på træets slutanvendelse. Hvis der laves flis af et læhegn så må det gerne afsættes til alt andet end energiforsyning uden dokumentation. Det samme gælder træpiller. Skovene drives ikke med øje for en ensidig slutanvendelsen af produkterne. Der produceres typisk produkter til alle typer af træindustrier i den enkelte skov. Vi mener derfor at der politisk bør fokuseres på at fremme udbredelsen af bæredygtig skovdrift generelt og sikre udbredelsen af certificeret skov i Danmark. Dansk Skovforening bidrager gerne til drøftelser om hvordan dette kan fremmes.

Med den politiske beslutning om at kravene til dokumentation af bæredygtighed også skal gælde restprodukter fra træindustrien, når de skal anvendes til energiformål, stiller af omveje bæredygtighedskrav til alt træ, der skal anvendes på danske træindustrier, som afsætter deres restprodukter til energiformål. Hvis kravene blive for tunge at administrere eller dokumentere for skovejere kan det få betydning for forholdet mellem lokal anvendelse i Danmark og eksporten af gavntræet.

Vi er klar over at håndbogen skal dække både dansk produceret træbiomasse og importeret træbiomasse, der skal anvendes til energi. Siden det er en dansk håndbog kunne det være ønskelig at det klart fremgik, hvilke krav der stilles til dokumentation af den danske flis, da det vil udgøre en betydende del særligt på de mindre værker, der vil have færre ressourcer til at opfylde kravene. Samtidig vil det være en hjælp til de danske skovejere.

Vi har noteret at det af høringsbrevet fremgår, at der kommer retningslinjer fra EU kommissionen i forhold til implementering af kravene der er fastsat i direktivet for vedvarende energi og at håndbogen vil blive tilrettet ud fra disse. Dansk Skovforening skal her henstille til at vejledningen fra kommissionen følges for de krav der kommer direkte fra direktivet.

Problematiske krav i håndbogen

Der er to krav i håndbogen som Dansk Skovforening finder særligt problematiske.

Der er i forbindelse med det særlige danske krav til biodiversitet i håndbogen indført et krav om, at der skal efterlades 5 levende træer pr ha til naturlig henfald og død i skove. Et krav vi på ingen måde mener hører hjemme i denne sammenhæng. For det første er det ikke tydeligt, om det kun er i de bevoksninger hvor der er skovningsaktiviteter eller det er et generelt niveau i skoven. For det andet er der ikke noget fagligt argument for, at det er lige er 5 træer pr ha til død og henfald som sikrer beskyttelse af biodiversitet, sensitive og bevaringsværdige områder og særlige arter. Vi mener at de to første krav for biodiversitet må være dækkende.

Under de særlige danske klimakrav arbejdes med en definition på restprodukter fra skov, som ikke er fyldestgørende. Vi mener at det klart skal fremgå, at de ekstra klimakrav til restprodukter, der ikke er dokumenteret bæredygtige på anden vis er et politisk valg og ikke en faglig definition. Vi mener ikke, at diametergrænsen skal fremgå af definitionen. Det kan i stedet tydeliggøres, at det er ekstra krav til de tilfælde, hvor der ikke på nogen af de andre nævnte måder kan dokumenteres et stabilt eller stigende niveau af kulstof i skoven. Vi har i de konkret bemærkninger fremsat et forslag til ny formulering.

Håndbogens anvendelighed i praksis

Vi bifalder, at der er udarbejdet en håndbog, som gør de juridiske tekster mere praksisnære. Det er helt essentielt, at kravene i håndbogen viser forståelse for de forskellige erhvervs forskellige praksisser og at kravene i praksis lader sig gennemføre uden alt for store administrative byrder. For at gøre håndbogen mere anvendelig i praksis og undgå eventuelle misforståelser, foreslår vi en strukturel ændring af håndbogen. Håndbogen er bygget op efter den politiske aftale, hvor punkter fra VE-direktivet er beskrevet for sig og de ekstra danske krav beskrevet for sig, opdelt efter de forskellige typer af biomasse.

Denne skelnen mellem hvor kravene kommer fra er i princippet brugerne uvedkommende og det er kun med til at skabe forvirring når der fx er to sæt krav til sikring af biodiversitet. Vi foreslår derfor, at kravene sammenskrives i forhold til emner i stedet, men stadig opdelt i typer af biomasse. Det vurderer vi, vil give et bedre overblik. Det er fint at bekendtgørelsen er bygget op om den politiske sondring mellem krav fra EU og de ekstra danske krav.

Vi foreslår samtidig, at der udarbejdes en form for flow-diagram, så det er lettere at overskue hvilke krav der skal opfyldes i hvilke situationer lidt på samme måde som beslutningstræet til kategorisering af biomassen. Det kunne fx tage udgangspunkt i om træbiomassen der indkøbes kommer fra Danmark eller importeres. Det kan starte med "Er det dansk produceret biomasse?" og lede videre over spørgsmål som "er biomassen certificeret efter FSC, PEFS eller SBP?" osv. Det vil skabe et bedre overblik over kravene for den enkelte.

Der arbejdes både i bekendtgørelse og håndbog med definitioner, der ikke nødvendigvis er ens, hvilket kan blive problematisk. Kildeområde er fx anderledes defineret i håndbogen end i bekendtgørelsen. Der er samtidig ikke en helt konsistent anvendelse af forskellige termer. Håndbogen bør gennemlæses med dette for øje. Fx står der i definitionen "træ fra ikkeskov", mens der i figur 1.1 anvendes termen "træbiomasse fra ikkeskov".

Tekstnære kommentarer til udkastet til håndbogen

Afsnit 2. Vejledning til definitioner og begreber

Side 9:

Frivillig ordning: En certificeringsordning, (eng. "Voluntary Scheme") som mindst indeholder samme krav til bæredygtighed mv., som VE-direktivets minimumskrav, og som EU-Kommissionen har godkendt kan dokumentere overholdelse heraf.

Der bør være en konkret henvisning til hvor listen over EU godkendte frivillige ordninger kan findes.

Første opsamlingspunkt for skovbiomasse: Det første opsamlingspunkt for skovbiomasse er det produktionssted, der først modtager biomassen fra høstoperationer i skoven, med henblik på forarbejdning eller videre salg.

Det er uklart hvordan den definition skal forstås. En stor del af den danske flisproduktion sker direkte i skoven enten direkte fra bevoksningen eller fra stak, så det er flis, der forlader skoven. Det er kun en meget lille del af skovens restproduktion, der fragtes ud af skoven uforarbejdet. Skal første opsamlingssted i så fald betragtes som skoven? Det bør i stedet defineres som det første distributionssted efter biomassen har forladt skoven.

Side 10:

Kildeområde (forsyningsområde) (eng: "sourcing area"): Geografisk afgrænset område, som råprodukter i form af biomasse stammer fra, hvorfra der er pålidelige og uafhængige oplysninger, og hvor forholdene er tilstrækkelig ensartede til, at risikoen i forbindelse med biomassens bæredygtigheds- og lovligheds karakteristika kan vurderes.

Definitionen kræver

- at området, hvorfra biomassen er hentet, er geografisk afgrænset, kendt, og kan blive vist på et kort.
- at den information, som er nødvendig for at kunne vurdere overholdelse af bæredygtighedskriterierne er tilgængelig fra uafhængige offentlige eller private institutioner, som har kompetencen til at producere pålidelig information.
- at forholdene i kildeområdet er tilstrækkelig ensartede kræver som minimum, at den samme lovgivning gælder i hele området.

Kildeområder for skovbiomasse betegnes skovbrugets kildeområde (eng: "forest sourcing area").

For at gøre håndbogen mere brugervenlig vil det være dejligt med et eksempel på hvordan betegnelsen kildeområde skal opfattes i Danmark. Kan hele landet fx indgå som kildeområde? Eller skal der fx deles op i regioner?

Side 11:

Restprodukter fra skovbrug er defineret 2 gange. Den ene følger definitionen i bekendtgørelsen som lyder:

18) Restprodukter fra landbrug, akvakultur, fiskeri og skovbrug: Restprodukter, som direkte genereres af landbrug, akvakultur, fiskeri og skovbrug, og som ikke omfatter restprodukter fra tilknyttede erhvervssektorer eller tilknyttet forarbejdning.

Mens den anden siger:

Restprodukter fra skovbrug: hugstrestre i form af toppe, grene og tyndingstræ, som ellers ville efterlades på stedet efter høst af gavntræ eller efter en tyndingsoperation på et areal, der bruges til produktion af gavntræ. Indbefatter ikke rødder.

Ved opfyldelse af det danske klimakrav (se afsnit 5.6) skal det desuden dokumenteres på én af nedenstående måder, at der er tale om "restprodukter fra skovbrug":

a) Der anvendes ikke træ over 20 cm i diameter, medmindre der er tale om stormfaldstræ eller træ, der dokumenteret er angrebet af biller eller sygdom, eller

b) Mindre end 50 pct. af den solgte skovbiomasse fra kildeområdet opgjort i volumen eller vægt afsættes til energiformål i det pågældende år. Undtagelser for procentgrænsen: Situationer, hvor større skovområder dokumenteret er ramt af stormfald eller gået ud som følge af bille- eller sygdomsangreb.

Af denne definition kan det forstås som at det ALTID skal dokumenteres at a) eller b) bliver opfyldt, hvilket ikke er meningen. Af håndbogen s. 38 fremgår det at:

" Det særlige danske krav kan altså opfyldes på tre måder:

a) Det dokumenteres, enten for oprindelseslandet eller for kildeområdet, at skovkulstoflageret ikke er i tilbagegang.

b) Skovene i kildeområderet skovcertificerede, eller

c) Der anvendes kun restprodukter."

Det er således kun hvis kulstofbalancen ikke kan dokumenteres via a) eller b) at de særlige krav om diameter og andel anvendt til energi skal opfyldes.

Endvidere er beskrivelsen af restprodukter fra skovbrug på side 39 afvigende fra de to definitioner i afsnit 2. Her står:

Restprodukter fra skovbrug, dvs. hugstrestre i form af toppe og grene, tyndingstræ mv.

De seneste tal i den danske hugststatistik 2019 viser, at andelen af træ der afsættes til brænde er faldende. Der har traditionelt været en stor afsætning fra de danske skove til brænde, som nu ikke længere efterspørges i samme grad. Det bør derfor være legalt at anvende dette træ til flis,

hvorfor sætningen ”som ellers efterlades på arealet efter høst” bør udgå. Brændetræ kan defineres som: træ med kalamiteter fx skader, formudsving, træarter uden produktionspotentiale og rester fra skovning – træ, der ikke kan finde anvendelse på et savværk.

Historisk er der mange steder samlet restprodukter efter høst som efterfølgende er afbrændt på stedet. Dette fordi der ikke nødvendigvis er plads til at efterlade restprodukterne og de kan også være såvel en brandfælde som grobund for opformering af skadedyr.

Vi savner en faglig argumentation for de valgte dokumentationskrav, som ovenstående definition er udtryk for. Vi mener endvidere ikke, at beskrivelse af dokumentationskrav for de særlige klimakrav skal indgå i definitionen af restprodukter fra skovbrug, men kan tilføjes i selve afsnittet med krav.

Vi foreslår derfor at den yderligere definitionen af ”restprodukter fra skovbrug” i afsnit 2 enten udgår eller omformuleres som følger:

Restprodukter fra skovbrug: hugstrestre i form af toppe, grene og tyndingstræ m.v.,. Indbefatter ikke rødder.

Videre finder vi at diametergrænsen på 20 cm er fejlplaceret som del af en definition for hvorvidt der er tale om et restprodukt. Der er mange eksempler på, at det er fornuftigt at anvende større dimensioner til energitræ fx træ af dårlig kvalitet (fx træarter, der ikke egner sig til industri, træ med skævheder eller tvistet ved, træ med fældeskader, knastfyldt ved, træ skadet ved skrab/skrælleskader, sygdomsramt træ). Når der anvendes ammetræer kan de også nå en diameter over 20 cm før de fjernes i de første tyndinger.

Ammetræerne er med til at danne et godt skovklima og hjælper den blivende bevoksning på vej og samtidig er ammetræerne med til hurtigt at binde en masse CO₂ i de unge kulturer. Ammetræerne skal fjernes for at give hovedtræerne plads. Ammetræerne har typisk en kvalitet der gør, at de pt ikke har anden afsætning end til energiformål. Det vil være ærgerligt hvis denne mulighed for at fremme en kulstofbinding og en sikker kulturstart mistes udelukkende fordi ammetræerne ikke kan afsættes.

Det fremgår ikke hvor de 20 cm måles. I skovbruget regnes normalt med en brystdiameter. Det bliver en svær opgave for maskinføreren af afgøre diametergrænsen, og det kan begrænse udbyttet fx de første tyndinger af klimavenlige skovrejsninger med hurtigtvoksende træ som lærk.

Definitionen kildeområde vil få stor betydning, hvis der sættes en grænse på maksimalt 50% til energiformål fra et kildeområde. Områder med ung skov og meget skovrejsning vil nemt kunne komme over 50%, da de første tyndinger kun kan anvendes til flis indtil videre.

De skærpede krav til restproduktet som indgår på side 39 er et politisk forsøg på at sætte kriterier der sikrer at brugen af restprodukter til energi ikke har et negativt klimaaftryk. Det bør derfor være tydeligt at det IKKE er en generel definition af restprodukt fra skovbrug og at denne derfor

ikke kan overføres i til andre sammenhænge. Vi mangler stadig at se det faglige belæg for valget af faktorerne.

Side 12:

Til definitionen af "træ fra ikkeskov" bør i oplistningen af "som hverken er..." tilføjes "biomasse fra anden produktion", således at juletræer produceret på landbrugsjord holdes ude af definitionen af træ fra ikkeskov.

Afsnit 5 – Bæredygtighedskrav til biomasse fra skovbrug

Side 24:

"Bæredygtighedskriterierne i - v anses for opfyldt, hvis biomassen er certificeret efter en frivillig ordning, der er godkendt af EU-Kommissionen. Verifikator eller tilsynsmyndighed kan dog fortsat udbede sig oplysninger om opfyldelsen af kriterierne i - v."

Det forventes, at der vil kunne findes en liste over disse på EU-Kommissionen hjemmeside.

Det er vigtigt at kravene ikke træder i kraft før der kan findes en fyldestgørende liste over de godkendte ordninger. Det er vigtigt at vide, hvilke ordninger, der gælder hurtigst muligt, så skovejere kan forberede sig. Der kan blive behov for en overgangsperiode frem til listen er fuldstændig i EU-regi.

Vi antager at FSC, PEFC og SBP bliver godkendt af EU-kommissionen og kan opfylde kravet til "frivillig ordning".

Side 26:

ii Genplantning Kravet om genplantning, herunder naturlig foryngelse, af fældede skovarealer anses for opfyldt på a-niveau, hvis genplantning af fældede skovarealer er sikret gennem lovgivning i oprindelseslandet. Lovgivningen skal sikre, at arealet ikke overgår til anden anvendelse end skov. Lovgivningen bør indeholde en tidsfrist for, hvornår arealet er skov igen, efter at den forrige skovbevoksning er fjernet. Lovgivningen i oprindelseslandet skal gælde al skov i landet eller hele det relevante kildeområde.

Definitionen på skov inddrager i Danmark både fredskov og skovbevoksede arealer uden fredskovspligt. Hvordan skal der skelnes mellem disse arealer, når det kun er på de fredskovspligtige arealer, at der er lovgivning som sikrer opretholdelse af skov? Det bør fremgå klart af håndbogen, hvis der skal tages særlige hensyn uden for fredskovsarealer i Danmark.

- at fældning skal ske uden for yngletiden eller i en bestemt afstand til yngleområder af hensyn til biodiversiteten

Der kan skrives uden for *defineret yngletid for særligt følsomme arter*. Yngletid generelt er for bredt kan være det meste af året, ligesom at det ikke er alle arter der vil blive påvirket af fældning.

iii Beskyttelse af udpegede naturområder Kravet anses for opfyldt på a-niveau, hvis der findes nationalt eller internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder samt lovgivning, der beskytter disse områder. Kravet er også opfyldt, hvis kildeområdet hverken indeholder eller grænser op til nationalt eller internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder.

Det har ligget klart i forudsætningerne siden udpegningen af Natura 2000-områderne at ejerne ikke blev pålagt erstatningsfrie indskrænkning på arealer i Natura 2000-områderne. Ovenstående kan give unødigt usikkerhed om hvorvidt træ fra natura 2000-beskyttede områder kan anvendes.

Igen må det gerne konkretiseres med eksempel fra Danmark hvad der er tilladt. Der findes produktionskov i mange af de danske Natura 2000-områder og EU kommissionen er tydelig i sin vejledning for Natura 2000 skovnaturtyper der siger, at der fortsat kan foregå skovdrift i Natura 2000-skovnatur typer hvis det ikke påvirker udpegningsgrundlaget negativt. Der bør derfor fortsat kunne anvendes flis fra Natura 2000-områder i Danmark så længe det er fældet i henhold til lovgivningen og eventuelle indgåede aftaler på konkrete arealer.

Side 29

ii Genplantning Kravet om genplantning, herunder naturlig foryngelse, af fældede arealer betyder, at arealet ikke må overgå til anden anvendelse. Kravet skal opfyldes for selve det fældede areal og kan ikke opfyldes via "erstatningsarealer" andre steder. På b-niveau kan kravet anses for opfyldt, når et styringssystem på skovbrugets kildeområdeniveau sikrer, at arealet er skov senest 3 år efter, at den forrige skovbevoksning er fjernet. Styringssystemet kan f.eks. sikre, at genplantning indgår som en betingelse i relevante leverandørkontrakter og indeholder en opfølgende overvågning. Kravet kan også anses for opfyldt, hvis skoven er certificeret efter en skovcertificeringsordning, der sikrer genplantning.

Der fremgår krav om at arealet ikke må overgå til anden anvendelse. Hvis dette skal vurderes for Danmark eller et afgrænset område i Danmark formoder vi, at det er tilladt fx at overgå til mere lysåbent areal jf skovlovens mulighed for at have lysåbne arealer i skoven, som stadig er pålagt fredskovspligt. Ellers bør det defineres nærmere.

Tidsgrænse på 3 år er ret kort, og bør forlænges. Er der lovgivning i landet bør den afgøre tidsgrænsen. Således er kravet i Danmark fx 10 år. I skov anses selvfor yngelse som en naturlig genoprettelse af et skovareal jf. definitionen på side 9 og her kan en 3-årig periode være meget kort.

Side 30

sikre, at biomaseproducenten udarbejder, opdaterer, opbevarer og på verifikators eller tilsynsmyndighedens forlangende udleverer en liste over fældede arealer med tilhørende satellit- eller orthofotos før og efter, på basis af hvilken, der efterfølgende kan laves stikprøvekontrol i forhold til genplantning og andre krav

Det kan være svært at fremskaffe satellitbilleder samt svært at erkende nye plantninger de første år på disse fotos. I Danmark må det være nok at levere en fil over arealerne, så kan luftfotos fra forskellige årstal genfindes online.

Afsnit 5.4 Særligt dansk krav vedrørende biodiversitet mv.

Side 31

Forvaltningen af skoven skal sikre beskyttelse af biodiversitet, sensitive og bevaringsværdige områder og særlige arter gennem:

- *identifikation af særligt udsatte områder eller områder, der er særligt bevaringsværdige, samt*
- *beskyttelse af identificerede områder gennem forvaltning af skoven under hensyntagen til de udpegede sensitive og bevaringsværdige områder, samt*
- *udpegning af mindst 5 levende træer pr hektar til naturligt henfald og død*

På hvilken baggrund er disse kriterier fastsat? Vi savner en faglig begrundelse for valget.

Dansk Skovforening mener som nævnt i indledningen at kravet om udpegning af 5 levende træer til naturligt henfald og død ikke hører hjemme i denne sammenhæng. Det er uklart om kravet kun dækker de særlige bevaringsværdige områder eller hele skoven. Der er her tale om detailstyring, der ikke hører hjemme i forhold til hvorvidt restproduktet anvendes til energi eller til andet. Samtidig er det et krav, der er utrolig svært at administrere. Verifikator skal i alt evighed ud og tjekke at træerne stadig står der, og kommer der nye ejere skal de bibeholde træerne – det bliver et administrativt kaos. Det giver heller ikke mening at udpege 5 træer i første tynding til naturligt henfald og død, hvis bevoksningen er 10 år? Der står levende træer skal udpeges, hvad med eksisterende døde træer? – har ejer allerede efterladt træer til henfald vil de ikke blive godskrevet for eventuelt efterladte døde træer. ’

Kravet om udpegning af mindst 5 levende træer til naturligt henfald og død skal udelades.

Områder kan være bevaringsværdige, hvis der er tale om primær skov eller skove i øvrigt, der har høj værdi for biodiversiteten, samt hvis områderne har særlig landskabsmæssig værdi, indeholder kulturarv eller rummer særlige arter. Områder kan være særligt sensitive, hvis de beskytter mod jord-erosion eller beskytter vandressourcer.

Som vi forstår denne formulering kan der udtages produkter fra bevaringsværdige områder, så længe det gøres med en forvaltning, der tager hensyn til disse. Når områder, der beskytter vandressourcer nævens kan det inddrage en stor del af de danske skove, som står oven på grundvandsressourcer. Vi forventer ikke, at der skal udarbejdes særlige planer i forhold til det så længe skovene dyrkes efter godt forstlige principper. Ellers skal det beskrives nærmere i håndbogen.

Det fremgår at områder kan være bevaringsværdige, hvis der er tale om primær skov. Vi savner her en definition af primær skov.

Side 32 (31)

”Særlige arter” er beskyttede arter eller arter, der fremgår af den danske rødliste over danske plante-, dyre- og svampearter, der er blevet vurderet til at være i risiko for at uddø, samt tilsvarende lister i andre lande.

Hvilke kategorier menes at være i risiko for at uddø? Rødlisten er et forkert værktøj fx står vildsvin som truet fordi den er ved at etablere sig. Det bør ikke være hele rødlisten, som indgår. Og skal særlige arter afføde, at der skal efterlades træer til henfald og død?

5.4.1 Opfyldelse af særligt dansk krav om beskyttelse af biodiversitet mv.

Side 32

Vurderingen skal anvende HCV konceptet (High Conservation Value), jf informationskilderne nedenfor, og hvis muligt tage udgangspunkt i eksisterende kort over HCV-områder.

Der bør ikke være krav om at anvende en bestemt metode. HCV som begreb/koncept er fra en lille organisation, og det er ikke nødvendigvis et bredt anerkendt system. Den kræver meget detaljerede informationer. Det er endvidere uklart om det er nok at anvende en af informationskilderne eller om alle de nævnte kilder for Danmark skal anvendes for at opfylde kravet.

Det fremgår, at det skal vises hvordan HCV konceptet anvendes. Det bør ikke være et krav, hvis biomassen er certificeret efter PEFC, FSC eller SBP og tilsvarende certificeringsordninger. Disse ordninger skal således kunne anerkendes som dokumentation for at dette krav er opfyldt.

Der bør være metodefrihed og i stedet nævnes hvilke specifikke krav, der ønskes opfyldt.

5.4.3 Verifikation

Side 33

Hvis certificering med andre ordninger end godkendte frivillige ordninger indgår, skal verifikator angive, hvilke krav, kriterier og indikatorer i certificeringssystemet, der vurderes at sikre, at kravet er opfyldt.

Der henvises her til godkendte frivillige ordninger, men disse er ikke nævnt som gyldig dokumentation under afsnit 5.4.2. Hvis friville ordninger godkendt af EU er accepteret som dokumentation for dette krav, bør det fremgå af afsnit 5.4.2.

Verifikator skal foretage stikprøvekontrol af ovenstående og i den forbindelse efterspørge navne på sagkyndige samt kort og arbejdsbeskrivelser mv. Der skal foretages mindst én stikprøve pr. oprindelsesland. Verifikator skal i verifikationsrapporten beskrive resultatet af stikprøvekontrollen og angive, hvor stor en del af leverancerne stikprøverne dækker.

Stikprøvekontrol fra verifikator gælder det også ved certificerede skove? Hvis det gælder ved certificerede skove vil det være et unødvendigt ekstra arbejde, at der laves ekstra kontrol, hvilket ikke er hensigtsmæssigt.

5.5. VE-direktivets bæredygtighedskrav til arealanvendelse og LULUCF

Side 35

Kriteriet om, at rapporterede emissioner fra LULUCF-sektoren ikke overstiger optag, anses for opfyldt, hvis den gennemsnitlige emission i de seneste 10 år er negativ. Negative emissioner svarer til et optag. Som det ses af Tabel 5.1 opfylder Danmark ikke dette kriterium, da Danmark har en positiv gennemsnitsemmission fra LULUCF-sektoren de seneste 10 år.

Danmark har pt. ikke en opdateret NDC – ligesom alle andre lande. Det er en postgang for tidligt at kræve det, da data er forsinket. Der bør ses på kulstofbalance i skovbruget så landbrugets balance ikke indgår ved den endelige vurdering af kulstoflager. Der bør indskrives noget om en overgangsperiode til landene har haft en reel mulighed for at opdatere deres NDC.

5.6 Danske krav til klimabæredygtighed af skovbiomasse

Side 39

Med restprodukter menes i denne forbindelse:

- 1. Træaffald*
- 2. Rester fra træindustri*
- 3. Rester fra anden produktion*
- 4. Restprodukter fra skovbrug, dvs. hugstresten i form af toppe og grene, tyndingstræ mv. At der er tale om rester fra skovbrug skal desuden dokumenteres på én af følgende to måder, a eller b:
a. Der anvendes ikke træ over 20 cm i diameter, medmindre der er tale om stormfaldstræ, træ angrebet af biller eller sygdom, eller
b. Mindre end 50 pct. af den solgte skovbiomasse fra kildeområdet afsættes til energiformål.
Undtagelser for procentgrænsen: Situationer, hvor større skovområder dokumenteret er ramt af stormfald eller gået ud som følge af bille- eller sygdomsangreb.*

Denne afgrænsning af restprodukter fra skov indeholder ikke alle restprodukter fra skov og er en politisk afgrænsning frem for en faglig. Det må derfor anses som et forvaltningsværktøj, der kun giver mulighed for at anvende en del af restproduktet til energiformål.

Dansk Skovforening mener ikke, som også tidligere nævnt, at det giver mening i praksis at arbejde med en fast diametergrænse. Vi savner en faglig argumentation for 20 cm grænsen. I skovbruget arbejdes der i praksis med brysthøjdediameteren, når der regnes og måles, og det formodes at der er tale om det samme her.

For nåletræskovbruget vil det være meget bekosteligt, da træ med råd i bunden og skrælletræ (træ skrællet af kronstyr), hvor de nederste 2-3 m af stammen er skadet og skal skæres fra, på nogle ejendomme udgør en betragtelig andel ved både tyndinger og afdrift. Stykket sidder i bunden af træet, og det vil være helt urimeligt, unødvendigt og skovdriftsmæssigt umuligt at efterlade alle bundstykkerne i skoven.

Dansk Skovforenings grundholdning er at markedet regulerer, hvad træ bruges til og er ganske effektivt. Energitræ er det absolut dårligst betalte produkt, og skovejeren får under det halve for energitræet i forhold til bedre betalte alternativer. Ingen fornuftig skovejere lægger en kubikmeter mere end nødvendigt over i flisstakken, hvor der pt. ikke nogle alternative afsætningsmuligheder andet end til energiformål.

En grænse på 20 cm vil fjerne det økonomiske grundlag for et løvskovbrug. Junckertræ udgør i mellemaldrende bøg pga. kvalitetskrav kun 20-30 % af mængden, der dimensionsmæssigt opfylder kravene. I ældre bevoksninger er det 10-20 %. Det findes pt. ikke noget alternativ til energitræ, som tidligere blev afsat som brænde.

I forhold til kravet om maksimalt 50% til energiproduktion kan det ramme unge skove med ujævn aldersfordeling hårdt. Der bør stå kalamiteter så også tørke og andre fænomener kan indgå.

Træ fra saneringshugst ser ikke ud til at kunne anvendes. Ifølge beskrivelsen " gået ud som følge af..." skal træet være dødt før det kan anvendes. Det skal være dokumenteret dødt før det må fældes. Det er det levende billeramte træ, der udgør en risiko for den resterende bevoksning. Og det giver ikke mening først at fjerne træet når det er gået ud. Hvis der kan gennemføres saneringshugster er der også større muligheder for at en del af træet derfra har en kvalitet så det stadig kan afsættes til industrien frem for energiproduktion.

VI FORESLÅR FØLGENDE OMFORMULERING:

4. Restprodukter fra skovbrug, dvs. hugstrestre i form af toppe og grene, tyndingstræ mv. For at sikre at restprodukter ikke har en negativ klimaeffekt er det politisk besluttet at rester fra skovbrug desuden skal opfylde et eller begge af følgende krav:

- a. Der anvendes ikke træ over 20 cm i diameter, hvis det kan anvendes på savværk eller hvis der er tale om stormfaldstræ, træ angrebet af biller eller sygdom, eller*
 - b. Mindre end 50 pct. af den solgte skovbiomasse fra kildeområdet afsættes til energiformål.*
- Undtagelser for procentgrænsen: Situationer, hvor større skovområder dokumenteret er ramt af stormfald eller er skadede som følge af kalamiteter som fx bille- eller sygdomsangreb.*

5.6.2 Dokumentation

Side 40

Aktøren skal kunne fremlægge dokumentation for, at der er tale om restprodukter fra skovbrug. Dette kan for dokumentationsmetode a, træ under 20 cm i diameter, opfyldes ved, at biomasseproducenten har et styringssystem, der sikrer og dokumenterer dette. Dokumentationen skal opbevares og stilles til rådighed for verifikator eller tilsynsmyndighed på forlangende.

Det vil som også tidligere beskrevet blive vanskeligt – tæt på umuligt – i praksis at dokumentere at 20 cm kravet er opfyldt.

5.7 Dansk krav om 3. parts verifikation af skovbiomasse

Side 40

Faste og gasformige biomassebrændsler produceret af biomasse fra skovbrug skal opfylde et særligt dansk krav om 3. parts verifikation frem til første opsamlingssted for biomassen. Dette kræves ikke i alle tilfælde i VE-direktivet og kontrolleres derfor ikke nødvendigvis af de frivillige ordninger.

Kravet betyder, at verifikator skal kontrollere, at den biomasse, der opsamles på det første opsamlingssted, kommer fra det angivne kildeområde, og at den er af den angivne biomassetype f.eks. restprodukter fra skovbrug eller stammetræ. Verifikator kan gøre dette ved med mellemrum at besøge de relevante opsamlingssteder eller indhente anden dokumentation for hvilken biomasse, der opsamles.

Det er uklart om dette krav gælder skovbiomasse generelt eller kun restprodukter og om det kun er i forhold til klimakravet i 5.6 eller helt generelt. Det er ikke tydeligt hverken af den politiske aftale (boks 1 s. 5) om det kun er oprindelsen eller også typen der kræves verificeret. Som det umiddelbart forstås gælder det for oprindelsen af al skovbiomasse og særligt for typen, hvis der anvendes mulighed C under punkt 5.6.1. Hvorfor er der kun krav når det gælder skovbiomasse? Det vil være lige så relevant at verificere oprindelsen fx af affald

Det bør fremgå at såfremt træet kommer fra skov der er certificeret efter PEFC og FSC og har en efterfølgende sporbarhedscertificering i alle led eller er SBP-certificeret, er dette krav opfyldt.

Definitionen af "første opsamlingssted" er jf. vores tidligere bemærkning uklar. Det er således ikke tydeligt om det forventes at verifikator skal ud i skoven og kontrollere at et bestemt læs flis kommer fra det angivne område? Det vurderes at være stort set umuligt i praksis. Særligt i de tilfælde hvor der indkøbes fra små skove der kun leverer få læs med års mellemrum. Eller er det ved varmeværket? Og skal værket så med mellemrum ud til leverandører og tjekke hvilke elementer, der indgår i flis? Der mangler måske en definition på produktionssted, som ofte vil være i skoven. Hvilket at disse steder er der særlige krav.

6. Krav til træbiomasse fra ikkeskov

Side 41/42:

Det giver ikke mening at henvise til følgende informationskilder når der er tale om ikkeskov:

- Nøgle til kortlægning af naturmæssigt særlig værdifuld skov
- Nøglebiotoper i skov.
- HCV-vejledningen til brug ved FSC-certificering af skov i Danmark, bilag 1 side 16-18

I det hele taget kan den bedømmelse som kræves blive vanskelig og uforholdsmæssig omkostningstung i praksis set i forhold til produktets værdi.

7. Krav til restprodukter fra træindustri

Side 44

Det virker umiddelbart som om træindustrien vil få svært ved at opfylde kravene med mindre de kun anvender certificeret træ i deres primærproduktion. Der virker ikke hensigtsmæssigt, idet det kan resultere i at restprodukterne fra træindustrien ikke kan afsættes og måske ender med at blive lagt på lager til det forgår – og dermed afgiver kulstof til atmosfæren uden at det har en reel anvendelse.

Som nævnt i indledningen så finder vi det uacceptabelt at der stilles bæredygtighedskrav til primærproduktionen gennem en håndbog der skal håndtere særlige krav til træbiomasse der anvendes til energiformål.

10.3 Krav til verifikator

Side 59:

Der stilles følgende krav til verifikator i forhold til skovbiomasse:

For skovbiomasse:

- mindst én skovcertificeringsordning, f.eks. FSC eller PEFC, og
- mindst én sporbarheds certificeringsordning, f.eks. SBP, samt være EUTR "monitering organisation"

Vi vil foreslå at der efter kravet "mindst én sporbarheds certificeringsordning" skrives f.eks. SBP, FSC eller PEFC.

10.4 Indhold i indberetningen for træbiomasse

Side 61: *Biomassetyper*

Træbiomassen skal kategoriseres i typer dvs. flis, træpiller/briketter, brænde mv. fra hhv.

Verifikator erklæring Indberetning Verifikationsrapport

1. *Restprodukter fra skovbrug*
2. *Stammetræ*
3. *Hurtigvoksende stævningssskov (eukalyptus)*
4. *Hurtigvoksende stævningssskov (poppel gødet)*
5. *Hurtigvoksende stævningssskov (poppel ugødet)*
6. *Træbiomasse fra landbrug,*
7. *Restprodukter fra træindustri*
8. *Restprodukter fra anden produktion*
9. *Affaldstræ*
10. *Træbiomasse fra "ikke-skov"*

Desuden skal oplyses oplyses

1. *Type af skov (primær naturskov, seminaturskov, plantage)*
2. *Type af operation (afsluttende hugst, tynding)*
3. *Træarter (løv, nål)*

Det kan i praksis være vanskeligt at angive præcise andele af løv/nål, særligt i tyndinger i unge bevoksninger. Det skal derfor accepteres at der vil være tale om skøn.

10.6 Aktørernes håndtering af dataindsamling, indberetning og kontrol

Side 68 ff:

Det skal være tydeligt hvem der skal opfylde hvilke krav. I dette afsnit anvendes termen "alle virksomheder". Hvem er omfattet af dette? Er det de "omfattede aktører" eller er det et brede begreb?

Med venlig hilsen

Tanja Blindbæk Olsen og Ditte Galsgård